

SKIRTINGŲ KIAULIŲ BANDŲ SKERDENŲ KOKYBĖ, JOS RYŠYS SU SKELETO SKERSARUOŽIŲ MIOCITŲ DYDŽIU IR FORMA

Aurelijus Mikelėnas*, Algimantas Mikelėnas*, Mogens Keller Rasmussen**, Aleksandras Muzikevičius***

* Lietuvos veterinarijos akademija, Specialiosios zootechnikos katedra, Tilžės g. 18, LT 3022 Kaunas

** Danijos mėsos tyrimo institutas, DMRI Maglegaardsvej 2, 4000 Roskilde, Denmark

*** Lietuvos žemės ūkio ministerija, Gedimino pr. 19, LT 2025 Vilnius

Santrauka. Pirmą kartą Lietuvoje, įsigaliojus naujam kiaulių supirkimo standartui SEUROP, atliktas kiaulių skerdenų kokybės vertinimo monitoringas. Buvo analizuotos devynių kiaulių bandų skerdenų savybės ir skersaruožių miocitų įtaka kiaulių raumeningumui.

Raumeningiausias buvo Anglijos didžiųjų baltųjų x Lenkijos landrasų x Jorkšyrų ir diurokų mišrūnų skerdenos (Krekenavos AF) – 56,1% palyginti su grynaveislėmis Lietuvos baltosiomis kiaulėmis (Naujasodžio AF), kurių raumeningumas 46,1%. Dideliu raumeningumu pasižymėjo Skandinavijos šalių kiaulių mišrūnai – Suomijos jorkšyrai x Lietuvos baltoji x Suomijos landrasai – 54,0% (Balčiūnų UAB) ir Danijos jorkšyrų x Danijos landrasų x Danijos diurokų x Danijos hempšyrų mišrūnai („Saremneris“) – 54,1% raumenų. Tarp lašinių storio nugaroje visų kiaulių bandų standartiniuose F_1 ir F_2 taškuose ir skerdenos raumeningumo yra didelis koreliacijos koeficientas: $r = -0,901$ ir $-0,979$ ($p < 0,001$). Tarp *M. longissimus dorsi* storio ir skerdenos raumeningumo koreliacijos koeficientas $r = 0,746$ ($p < 0,001$). Lietuvos baltųjų kiaulių genotipuose statistiškai patikimas koreliacijos koeficientas buvo tarp skerdenos raumeningumo ir raumens storio: $r = 0,677$ ($p < 0,001$) Naujasodžio AF ir $r = 0,759$ ($p < 0,001$) Labūnavos ūkio kiaulių. Skersaruožių miocitų vidutinio dydžio parametrai atskirose bandose skerdenų raumeningumui jokios įtakos neturėjo, tačiau tos pačios bandos kaip Krekenavos AF kiaulių, kurios turėjo storesnius miocitus, *M. longissimus dorsi* dydžiai ryškiai skyrėsi. Vidutinis vienos skerdenų grupės skersaruožių miocitų plotas $741 \mu\text{m}^2$, *M. longissimus dorsi* 51,4 mm o skerdenos raumeningumas 56%. Kitos skerdenų grupės, kurios vidutinis miocitų plotas $2285 \mu\text{m}^2$, *M. longissimus dorsi* storis 58,0 mm, o skerdenų raumeningumas 58,4%; tarp miocitų ploto ir *M. longissimus dorsi* storio vidurkių skirtumas patikimas ($p < 0,001$).

Raktažodžiai: skirtingos kiaulių bandos, raumeningumas, koreliacijos koeficientas, skersaruožiai miocitai.